

Nhà văn Nguyễn Khắc Trường đi tìm “trang trại”

Từ Quảng Ninh, nhà văn Lý Biên Cương gọi điện thoại cho tôi :

- ... Nguyễn Khắc Trường sắp lên chỗ cậu đấy! Ông ấy đi tìm trang trại.

- Trời ! Anh Trường vừa xây nhà ở Hà Nội. Làm ăn kiểu gì mà lắm tiền, tậu cả trang trại, hả bác ?

- Là ông ấy tìm cái trang trại để kiếm tư liệu viết tiểu thuyết. Phần đầu tiểu thuyết “Trang trại” của ông ấy đăng ở Tạp chí Nhà Văn số tháng bảy, cậu đọc chưa ?

Tôi vỡ lẽ, liền đi tìm Tạp chí Nhà Văn số 7/2003. Phần đầu tiểu thuyết “Trang trại” được giới thiệu trên tạp chí gồm 60 trang. Tôi đọc một mạch, ngấu nghiến.

Đọc xong 60 trang “Trang trại” tôi liền gọi điện cho nhà văn Nguyễn Khắc Trường xem có thể giúp gì anh trong việc lấy tư liệu để hoàn thành tác phẩm. Tôi nhắc máy điện thoại nói với nhà văn Nguyễn Khắc Trường về những gì tôi đã biết về trang trại ở Bắc Kạn. Anh cười khằng khặc trong máy, rồi rằng :

- Tôi đi tìm chuyện, tìm mâu thuẫn để viết văn chứ không phải tìm năng suất, sản lượng, éch ta, tăng giảm so với cùng kỳ. Chú xem, trên ấy có cái trang trại nào hay hay, có nhiều mâu thuẫn để tôi lên.

Rồi anh lên Bắc Kạn đúng vào cuối những ngày cả nước từng bừng kỷ niệm Quốc khánh lần thứ 58. Anh bảo, bận việc ở cơ quan, phải tranh thủ mấy ngày nghỉ. Chiếc xe màu sữa đưa anh lên Bắc Kạn, ăn cơm quán, anh giục tài xế về Hà Nội với vợ con. Những ngày lễ, các cơ quan ở Bắc Kạn vắng teo, chúng tôi không mượn đâu được xe ô tô để đưa anh đi cơ sở. Nói vậy chứ nếu có xe thì cũng không tới được các trang trại vì đường quá xấu, trang trại đầu tiên chúng tôi tìm đến nằm giữa thung lũng bốn bề núi bủa thọc bản Khuổi Rệt, xã Thanh Mai, huyện Chợ Mới cách thị xã Bắc Kạn mười lăm cây số. Đến được nơi này, chúng tôi phải đi xe máy hơn mười cây số, sau đó leo qua một ngọn núi cao. Leo núi vài cây số, không đáng ngại. Khủng khiếp nhất là phải khênh xe máy qua những đoạn lầy thụt. Đó là con đường mới làm theo chương trình 135. Bữa chúng tôi qua, mưa tầm tã. Mưa rừng làm sạt tả ly, cuốn đất đá chặn ngang đường. Có chỗ, xe máy đâm đầu vào, bùn ngập nửa bánh, không tiến, không lùi được; chúng tôi đành bỏ xe ở đấy, vượt núi xuống thung lũng Khuổi Rệt, tìm đến trang trại ông Nguyễn Văn Yên (khi trở ra, hai chiếc xe máy vẫn yên vị trong bụi). Trang trại của ông rộng 33 hecta, trong đó 13 ha mỡ, 12 ha quế, 3 ha ta mơn, 4 ha trúc, 1 ha bò đề... tất cả hơn 10 tuổi, đang thời kỳ thu hoạch, ngoài ra còn có ao cá, các loại cây ăn quả. Cả trang trại rộng lớn, sản xuất đa dạng như vậy, nhưng mỗi năm trang trại của ông thu về khoảng 25 triệu đồng.

Ông Yên người nhỏ, gầy, tóc xù lên như không chải được. Sức vóc như thế, làm sao ông cùng với vợ con khai phá, trồng trọt cả trang trại rộng lớn tốt tươi như vậy và làm cách gì để tiêu thụ sản phẩm của trang trại ông Yên nói riêng và hàng loạt trang trại ở các tỉnh vùng cao nói chung ? Đó là đề tài hấp dẫn các nhà báo chúng tôi. Riêng đối với nhà văn Nguyễn Khắc Trường, sau một ngày đêm ăn ở, tìm hiểu ở trang trại, khi ra về, tôi hỏi anh có tìm được nhiều tư liệu bổ ích, anh rằng :

- Được một tí ! Đó là việc tranh chấp đất đai giữa lâm trường với chủ trang trại.

Nói rồi anh cười khằng khặc. Anh có cái cười thật lạ. Mắt cứ nhìn xoáy vào mặt con người ta, rồi khằng khặc từng tràng như dồn hơi từ bụng lên mà cười, cứ cười cho sượng cái miệng của anh chứ chẳng cần người khác coi đó là chuyện đáng cười hay không?

Dù sao, nghe anh cười, tôi thấy yên tâm vì đã không phụ công anh, công chúng tôi vượt rừng núi vào thung lũng Khuổi Rệt.

Trang trại thứ hai chúng tôi tìm đến là của ông Nguyễn Thành Tâm, thuộc xã Lương Thượng, huyện Na Rì. Lần này, xe của báo Bắc Kạn đưa chúng tôi về xã Lương Thượng, sau đó leo núi vài cây số thì tới

trang trại. Sau mưa, đường trơn, trời thì nắng ghê gớm. Ai nấy mồ hôi đầm đìa. Ông Tâm như Thạch Sanh sống trong một cái chòi bé nhỏ, lạnh lẽo. Tự tay ông đắp đập chặn suối làm ao; mở đường, cuốc hố trồng hàng vạn các loại cây trên diện tích vài chục héc ta. Báo Bắc Kạn từng có bài nêu gương cần cù, tinh thần vượt khó của ông Nguyễn Thành Tâm nhưng với nhà văn Nguyễn Khắc Trường, sau khi tham quan trang trại, hỏi han ông chủ đủ thứ chuyện trên đời vậy mà khi ra về anh cười khặc khặc rồi nói với tôi : “Chẳng tìm được chuyện gì”.

Ồi chào ! Đi mấy trăm cây số, leo núi bạc mặt, đùn đẩy xe è cả cổ, vậy mà sau mấy ngày trời nhà văn Nguyễn Khắc Trường mới tìm được “một tí” chuyện ở Khuổi Rệt phục vụ cho sáng tác ! Không hiểu sắp tới, anh còn đi những đâu, còn phải gian khổ thế nào để tìm nhiều “một tí” và những “một tí” ấy anh sử dụng nó thế nào ? Lắp ghép, sáng tạo vào tác phẩm ra sao ? Và tác phẩm có thành công hay không ? Chúng ta hãy chờ đợi. Nhưng chắc chắn rằng, nếu sau này độc giả được đọc “Trang trại” trọn vẹn thì như tôi được biết, nhà văn Nguyễn Khắc Trường rất thông tỏ chủ trương về phát triển kinh tế trang trại của Đảng; tham khảo nhiều tư liệu về trang trại của các nước trên thế giới và phải đánh vật với bùn đất, với từng con chữ.

(tiền Phong Chủ nhật số 50)